

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Розробник: Опара Надія, професор, к.с.-г.н., доцент

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Назва структурного підрозділу	Кафедра механічної та електричної інженерії
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	<i>Викладачі:</i> Опара Надія, к.т.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 343А (навчальний корпус №3) <i>Телефон/факс:</i> (0532) 60 98 61 <i>e-mail:</i> nadia.opara@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність <i>Освітня програма</i>	274 Автомобільний транспорт ОПП Автомобільний транспорт спеціальністю
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Основи безпеки життєдіяльності

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: полягає у набутті здобувачем вищої освіти компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, формування у здобувачів вищої освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Основні завдання навчальної дисципліни: опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.

Компетентності:

- загальні:

ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність.

ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

- спеціальні:

ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем.

ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих

елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Програма та структура навчальної дисципліни Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма 274АТ_бд_2022 274АТ бд 2022[1](стн.)				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	7	2			5
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	13		8		5
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	9	2	2		5
Тема 4. Концепція допустимого ризику	7		2		5
Тема 5. Природні небезпеки	7	2			5
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки	7	2			5
Тема 7. Пожежі	7	2			5
Тема 8. Соціальні небезпеки	7	2			5
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	9	2	2		5
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент	5				5
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту	7	2			5
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності	5				5
Індивідуальні завдання (контрольна робота для заочної форми навчання)					
<i>Усього годин</i>	90	16	14		60

Оцінювання результатів навчання Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форма оцінювання					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	Підсумкова контрольна робота	
ПРН 8	14	35	36	7	8	100
Разом	14	35	36	7	8	100

Форма семестрового знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних завдань	Контрольна робота	Підсумкова контрольна робота	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності					3	3
Тема 2. Психофізіологічні основи забезпечення безпеки людини	8	20			3	31
Тема 3. Методи визначення та ідентифікації небезпек	2	5			3	10
Тема 4. Концепція допустимого ризику	2	5			3	10
Тема 5. Природні небезпеки					3	3
Тема 6. Техногенні та військові небезпеки			7		3	10
Тема 7. Пожежі					3	3
Тема 8. Соціальні небезпеки					3	3
Тема 9. Організація першої невідкладної допомоги та проведення рятувальних робіт	2	5			3	10
Тема 10. Менеджмент безпеки та кризовий менеджмент					3	3
Тема 11. Взаємодія з державними та громадськими органами захисту					3	3
Тема 12. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності					3	3
Підсумкова контрольна робота				8		8
Разом	14	35	7	8	36	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- опитування (0-2);

Критерії оцінювання опитування (0-2)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2	Здобувач вищої освіти на високому рівні продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
1	Здобувач вищої освіти на достатньому рівні продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
0	Здобувач вищої освіти не продемонстрував на достатньому рівні здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

- виконання вправ на практичних заняттях (0-5);

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (0-5)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Висока активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
3	Середня активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії проявив творчий підхід до розгляду питань, здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
2	Низька активність при виконанні вправ на практичних заняттях, здобувач вищої освіти приймав участь у дискусії, проявив розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
0	Здобувач вищої освіти не приймав участь у дискусії, не проявив здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

- виконання самостійної роботи (0-3);

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи (0-3)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
3	Здобувач вищої освіти представив конспект з самостійної роботи в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
1	Здобувач вищої освіти представив конспект з самостійної роботи в якому він змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
0	Здобувач вищої освіти не представив конспект із виконанням самостійних робіт викладачеві, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

- контрольної роботи (1-7);

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи (1-7)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
7	Здобувач вищої освіти змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
5	Здобувач вищої освіти в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при відповіді, продемонстрував достатній рівень розуміння і застосовування у професійній діяльності нормативно-правових та законодавчих актів України, міжнародних нормативних документів, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
3	Здобувач вищої освіти не повністю розкрив зміст окремих положень чи питань, продемонстрував недостатній рівень здатності розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
1	Здобувач вищої освіти поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті питання. Показав недостатній рівень розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

- підсумкова контрольної роботи (1-8);

Критерії оцінювання виконання підсумкової контрольної роботи (1-8)

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8	Здобувач вищої освіти змістовно і вичерпно відповів на поставлені питання і продемонстрував здатність розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
6	Здобувач вищої освіти в основному відповів на всі поставлені запитання, але допустив незначні помилки при відповіді, продемонстрував достатній рівень вміння розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
4	Здобувач вищої освіти не повністю розкрив зміст окремих положень чи питань, продемонстрував недостатній рівень здатності розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.
1	Здобувач вищої освіти поверхнево відповів на поставлені запитання, прийняв невірне рішення, не розкрив суті питання. Показав недостатній рівень розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин –90 год.

Кількість кредитів – 3,0

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.

Вимоги можуть стосуватися:

- відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнь і т.п.);
- правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.);
- заохочень та стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали.

Політику навчальної дисципліни вибудовується з урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, положень ПДАУ та інших нормативних документів.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:
Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Атаманчук П.С., Мендерецький, Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 276 с.
2. Бедрій Я.І., Нечай В.Я. Безпека життєдіяльності: навч.посіб. Львів: Магнолія, 2017.499с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.
4. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] Human Secursty: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.
5. Запорожець О. Безпека життєдіяльності: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 448с.
6. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Основа, 2016. 267 с.

Допоміжні

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кодекс законів про працю: закон України з змінами від 17.05.2012р. № 4711-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці»: закон України від 21.11.2002р. № 229-IV. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Положення про службу охорони праці: типові положення від 15.11.2004р. № 255. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
5. Типове положення про навчання з питань охорони праці: типові положення від 26.01.2005р. № 15. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
6. Підписка: Науково-виробничий журнал «Охорона праці». Київ: ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці». 2021.
7. Костенко О.М., Опара Н.М., Дрожчана О.У. Методологія аналізу передтравматичних, травматичних ситуацій та виробничого травматизму в агроінженерії. Вісник ПДАА.№3. Полтава: РВВ ПДАА 2020. С.287-294.
8. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожчана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. Вісник ПДАА.№1. Полтава: РВВ ПДАА 2021. С.273-279

Інформаційні ресурси мереж Інтернет

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці.URL: <http://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.URL: <http://www.fssu.gov.ua/>
5. Офіційний портал Верховної Ради України.URL: <https://rada.gov.ua/>
6. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України». URL: <https://allref.com.ua/>
7. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>.